

Er du rasist? ^{4D} 27/3-99

Rasisme er den tro at visse raser er overlegne eller underlegne. Vi vet av selvsyn og lære at mennesker er forskjellige i farge, form og egenskaper. Grunnen er at de gjennom tusener av generasjoner er blitt formet i livets kamp på bostedet og av tidenes naturkrefter. Hver for seg har folkegrupper tilpasset seg de stedlige omgivelser for til slutt å bli stedeigne — en rase i biologisk forstand. I eget livsrom er de blitt overlegne i forhold til andre mennesker og raser. Kommer det en fremmed fra et miljø som skiller seg sterkt fra nevnte miljø, vil denne være underlegen.

Dersom en ikke er fortrolig med disse forhold — og fordomsfritt ser forskjellene som et viktig grunnlag for videre utvikling, har man distansert seg fra virkelighetens verden. Dannelser av raser er produkter av naturens modellering og utvelgelse av arter. Innenfor denne utvelgelse har alle folkeslag sine åndelige verdier og tro. Troen er en del av deres forskjellighet.

I dag må vi ta standpunkt til tidenes største folkevandring. Hva enten det gjelder flukt eller emigrasjon, må vi vite hva vi utsetter oss for, og hva våre etterkommere kan forvente i nåtid og fremtid. Og vi må forsøke å se hva vi utsetter emigrantene for — våre nye landsmenn. Mennesker på flukt — asylsøkerne — som er de mange — vil så snart forholdene i deres hjemland blir normale - reise igjen. Vi må tro at de elsker sitt land og sitt folk — som vi elsker vårt eget.

De som emigrerer av en eller annen grunn, må vi se nærmere på, — deres religion, etniske opprinnelse og kultur. Står de oss nær — etnisk, religiøs, kulturelt, vil de ikke være synbare som annet enn skandinaver etter en generasjon. Er de etnisk sterkt avvikende — med en intolerant religion — sterkt knyttet til egenkultur, vil de i mange generasjoner synes — og kanskje aldri integreres. De vil ikke besmitte og berike vår egen kultur, slik nær beslektede kulturer gjør — men transplantere en fremmed kultur. Verden er ennå ung på erfaringer fra slike transplanteringer, men i flere titalls

land ligger de religiøse, etniske og språklige kulturforskjeller som et lappeteppes — og ikke alltid går det bra. Det beste eksempel på fordragelighet og godt samarbeid jeg vet om, er fra Sveits. Her bor fire språk- og kulturgrupper i kantonen i hvert sitt hjørne av landet. Og de er alle europeere.

USA er et annet eksempel. Her er alle så nær som indianerne innvandrere. Men bare i begrenset grad integreres de og skaper den homogenitet et samfunn består av. Flere produkter av dette samfunn må betegnes som direkte negative — som stor fattigdom i svake grupper i det etnisk-kulturelle mangfold, stor kriminalitet, mye selvmord og en drapsprosent som er ca. 10 ganger vår egen. Det er et hardt og hensynsløst samfunn, og USA må vel sies å være en politistat.

Jeg vil ikke komme nærmere inn på disse forhold, men overlate til den enkelte å bedømme hva som skjer rundt om på vår klode. Hva er galt? Hva er riktig? Hva må vi gjøre for å rette opp andre uheldige forhold som truer oss? Må vi ikke først og fremst få orden menneskene imellom?

Innvandring er blitt et ømt og vondt emne å ha meninger om. I vår streben etter å gjøre godt, gjør vi mye vondt mot hverandre. Ofte går det ut på å ramme medmennsker som ikke alltid har den samme forståelse for den samme situasjon. Så henges det på dem meninger og etiketter som allment er å betrakte som suspekte eller kriminielle. De manipulerer verbalt og forleder — for ikke å si skremmer folk til taushet i den hensikt å legge andres følelser og meninger døde.

Så står de selv tilbake med de gode meninger i en taus verden. De har satt lokk på en viktig sak.

Jostein N. Berge

102816